

# ТЫЛ И СНАБЖЕНИЕ СОВЕТСКИХ ВООРУЖЕННЫХ СИЛ

### A csapathadtáp mozgékonyágáról

*A. Kornye v vezérőrnagy,  
a Vörös Zászló érdemrenddel kitüntetett Belorusz Katonai Körzet  
parancsnokának hadtápbelyettese*

*(Fordítás a „Тил и Снабзеније” c. folyóirat 1977. évi 7. számából)*

Ismeretes, hogy a korszerű háborúra az intenzitás, a megfeszítettség és a manőverezőképeség a jellemző. A csapatok megnövekvő mozgékonyága szükségessé tette azok hadtápbiztosításával kapcsolatos problémák megoldásának újszerű megközelítését, mindenekelőtt a hadtáp mozgékonyágának jelentős fokozását. Ennek figyelembevételével korszerűsödött annak technikája is. Napjainkban a szállító alegységek fel vannak töltve nagy teljesítményű üzemanyagtöltőgépkocsikkal és mindenféle úton, még oszlop úton is mozgatható terepjáró gépkocsialvázakra szerelt tartálygépkocsikkal. Az alegységeknek, egységeknek, tábori töltőállomás-készlettel való feltöltése lehetővé tette a tankolás idejének jelentős csökkentését.

A hadtáp többi szolgálati ágainál is jelentős változások mentek végbe a mozgékonyág növelésénc érdekében.

Mit is jelent a hadtáp mobilitása? Ez a fogalom egyenlő mindenekelőtt a mozgékonyággal, a megszabott feladatok gyors végrehajtásával, az operativitással, az energikus kezdeményező tevékenységgel. A mozgékonyág anyagi alapját a hadtápegységeknek, alegységeknek és intézeteknek magas fokú hatékonysággal rendelkező korszerű technikával, mozgó és terepjáró szállítóeszközökkel való ellátása, a hadtáp folyamatos és szilárd vezetését rövid idő alatt biztosító, jól szervezett után- és hátraszállítási utak megléte képezi.

Ki kell hangsúlyozni, hogy a mozgékonyág alapvető mutatóit a rendszerint az együttesen megnyilvánuló sebesség, idő és tér képezi.

A csapathadtáp mozgékonyágának növelésében kétségtelenül fontos szerep jut az egységparancsnokok hadtáphelyetteseinek, a hadtápegységek és alegységek parancsnokainak, az intézetparancsnokoknak és a szolgálatiág főnököknek. Az ezen kategóriához tartozó személyi állomány tudjon pillanatok alatt

reagálni a helyzet megváltozott viszonyaira, megtalálni és alkalmazni a hadtáp működésének olyan módjait, amelyek biztosítanak a harcfelelőseknek a csapatok által történő feltétlen végrehajtását.

Ismeretes, hogy mindezek a kérdések a hadtápvezetés tárgykörébe tartoznak. Ezért nagyon fontos, hogy mindenütt honosítsuk meg a vezetés korszerű módszereit, széleskörűen és hatékonyan alkalmazzuk az automatizáló eszközöket és a számítógép-technikát, állandóan korszerűsítsük a vezetési szervek felépítését, a híradó eszközöket, a vezetési pontok berendezését. A vezetéssel kapcsolatos problémák éles felvetődése, azok megoldásának szükségszerűsége azzal magyarázható, hogy korszerű harcban megnőtt a hadtáp szerepe a csapatok anyagi eszközökkel történő tömeges ellátásában.

A hadtáp irányítása – a csapatok vezetésének szerves része és azok folyamatos hadtápbiztosításának egyik elengedhetetlen feltétele. A hadtáp irányítása magas fokú szakmai felkészülést igényel minden fokozatú parancsnoktól és az magában foglalja a kérdések széles körét – az anyagi biztosítás tervezését, a feladatok gyors eljuttatását a végrehajtókhoz, a hadtápegység és szolgálati ágak közötti együttműködés feszes megszervezését, az erővel és eszközökkel való manőverezést, a kiadott parancsok és intézkedések végrehajtásának ellenőrzését, a megbízható összeköttetés fenntartását a hadtáp elöljáróval, a parancsnokkal, a törzsszel és az alárendelt hadtápegységekkel.

Nagy jelentőséggel bír a tisztok gyors intézkedőképessége is, aminek kialakítása foglalkozásokon, gyakorlatásokon, különböző röpfeladatok megoldása során és magától értetődően harcászati és szakharcászati gyakorlatok ideje alatt történik. Ebben a vonatkozásban igen fontos a hadtápegység-, alegységparancsnok és szolgálatiág főnök részére az, hogy állandóan gazdagítsa világnézetét, keresse a vezetés új, racionálisabb formáit és módszereit. Ismeretes, hogy a magas fokú katonai ismeretekkel rendelkező, rugalmasan gondolkodó tiszt a legbonyolultabb helyzetekben is képes rövid idő alatt optimális elhatározásra jutni és megszervezni annak végrehajtását.

A Vörös Zászló Érdemrenddel kitüntetett Belorusz Katonai Körzet személyi állománya állhatatosan munkálkodik a hadtápvezetés további korszerűsítésével, a technika és a szállítóeszközök ésszerű felhasználásával kapcsolatos feladatok megoldásán. A hadtápegységek és -alegységek magas fokú harcalkészültségért, mozgékonyágáért folyik a harc a megfeszített napi kiképzés, a terepfoglalkozások és a gyakorlati feladatok végrehajtásának ideje alatt.

Vegyünk legalább egy példát. Az egyik gyakorlat elgondolása szerint az állandó elhelyezési körletben állomásozó katonai alakulatnak rövid idő alatt el kellett érni a harcalkészültségét, majd menetet kellett végrehajtani és gyors ütemben kellett támadni.

A gyakorlat váratlanul, előzetes felkészülés nélkül kezdődött. Az I. Asztyenyin százados parancsnoksága alatt álló gépkocsiszállító-zászlóalj személyi állománya összeszokottan tevékenykedett. A vezetők hamar beérkeztek a telepへlyre, beindították a motorokat, kiállították a gépkocsikat az objektumokhoz, megszervezték az anyagi eszközök helyes felrakását és a megadott időre kiérték a gyülekezési körletbe. A gépkocsiszállító-alegység mozgékonyágához ebben az időben hozzájárult az anyagi eszközök gyors felrakása érdekében korábban végzett munka. A felrakandó anyagokat külön helyiségekben tárolták és azoknak kiadása nemcsak az ajtókon, hanem a falakon külön e célra épített nyílásokon keresztül is történt.

A lőszereket, az élelmiszereket, a ruházati-, egészségügyi és haditechnikai anyagokat az alakulatnál különleges konténerekben tárolták, amelyeket a raktáros és a vezető külön erre a célra készített szerkezetek segítségével könnyen felgurítottak a gépkocsi rakfelületére. A többi anyagokat a járművekre, vagy pótkocsikra, az üzemanyagot a töltőgépkocsira felrakva, illetve felmálházva tárolták. A kenőanyaggal telített hordók rakodóhidakon helyezkedtek el.

A raktáraknak az anyagi eszközök gyors kiadásához való előkészítése, a rakodógépek alkalmazása és az alegységek összehangolt tevékenysége tehát lehetővé tette az ezred harckészültségének elérésére meghatározott idő jelentős csökkentését. Azt gondolhatjuk, hogy ez a hadtáp mozgékonyága növelésének egyik hatásos útja.

A kapott parancsból az ezredparancsnok hadtáphelyettese, V. Kosztyikov őrnagy ismerte a hadtáposzlop menetoszlopon belüli helyét, távolságát a főerőktől és a menetvonalat, a hadtáp elhelyezésének és a pihenők körleteit, az anyagi eszközök fogyasztási normáit, a technika üzemanyaggal való feltöltésének idejét és helyét, a sebesültek és betegek hátraszállításának rendjét, a hadtáp őrzésére és védelmére kijelölt erőket és eszközöket.

Gyors menet-ütemet terveztek. Kosztyikov őrnagy megértette, hogy a hadtáp működése nemcsak az éghajlati és útviszonyoktól – amelyek között az alegységeknek a menetet végre kell hajtani –, a nagymenet időtartamától, a menetrendtől, hanem az ellenség tevékenységének jellegétől és fokától is fog függni.

Úgy tervezték, hogy a menet alatt, különösen az utolsó szakaszon az „el-lenség” törekedni fog csapataink előrevonásának meghiúsítására, csapásokat mérve annak menetoszlopaire, a közúti hidakra és magukra az utakra, ami által lényegesen megnehezíti a hadtáplegységek előrenyomulását, csökkentheti azok biztosításával kapcsolatos lehetőségeit.

Megérkezve a hadtápvezetési pontra, ahol már a tisztek várták, Kosztyikov őrnagy ismertette azokkal a parancsot, meghatározta a HVP és minden alegység hadtáposzlopon belüli helyét, pontosította a harci alegységek üzemanyaggal és más anyagi eszközökkel való ellátásának időpontjait, felelevenítette a vezetéssel kapcsolatos jelzéseket a menet alatt.

A parancs kézhezvételét követően a tisztek gyorsan felkészítették alegységeiket a menetre.

A hadtáposzlop felépítése lehetővé tette azt, hogy a menet alatt az ezred alegységeit időben elláthassák minden szükségessel, elsősorban üzemanyaggal. Rövid megállók alatt a technikát a járművekben levő marmon kannákból, a nagy pihenők alatt az ezred szállítóeszközein levő készletekből töltötték fel üzemanyaggal. Az alegységparancsnokok előkészítették a technikát az üzemanyaggal való feltöltésre, meghatározták a sorrendet, szélesebb munkafrontot biztosítottak az üzemanyagtöltő-gépkocsik számára.

Az egyik pihenő alatt a gépkocsiszállító-zászlóalj parancsnoka, I. Asztanyin százados – V. Kosztyikov őrnagy parancsára – gyorsan előre vonta az üzemanyagszállító gépkocsikat az alegységekhez. A Usakov főhadnagy, üzemanyag-szolgálatvezető, a raktárvezetővel és a gépkocsiszállító-szakaszparancsnokkal közösen biztosította a töltőeszközök folyamatos működését, helyesen és gyorsan végezték az üzemanyag-kiszolgálás okmányolását. Észrevehetően lerövidítette a harci járművek üzemanyaggal való feltöltésének idejét a telepített táborig töltőállomás.

Jelkeskedtek a többi szakemberek is. V. Szmírnov százados, élelmezési szol-

gálatvezető átgondoltan szervezte meg a melegétel készítését. Megállók alatt azt termoszkokban osztották ki minden alegység részére külön. A személyi állomány minden esetben időben érkezett. N. Abramenko szakaszvezető, R. Scsukov, N. Fazijev közlegény stb. szakácsok gyakorlati szakemberhez méltón tevékenykedtek.

Menet alatt az első segélyadás, ön- és kölcsönös segélynyújtás formájában történt. A „harctevékenység” körletéhez való közeledéskor tömeges „veszteségek” nem voltak. Az ezredsegélyhely telepítésére nem volt szükség. A hátraszállításra nem szoruló „sebesültek” saját alegységeikkel haladtak, a többieket pedig a legközelebbi kórházakba irányították.

A „harc” virradatkor vette kezdetét. Az „ellenség” ellenállása jelentéktelen volt, az ezred alegységei sikeresen továbbfejlesztették a támadást. A harcokocsizóknak és a gépkocsizó lövészeknek sikerült jelentős mélységre előnyomulni. A lőszerük azonban hamarosan kevésnek bizonyult. Felhasználták a zászlóalj lőszerfelvételező-helyek készleteit is. Ez fékezte az előrenyomulást. V. Ganyijev zászlós, gépkocsiszállító szakaszparancsnok megkapta a századparancsnok parancsát: szállítson ki a gépkocsizó lövésszázlóalj számára minden szükséges anyagfajta. Miután pontosította térképen a zászlóaljhadtáp településének helyét, a legmegfelelőbb menetvonalon közelítette azt meg. A terepgyűrődések mesteri kihasználásával. V. Janyickij, G. Koscsuk közlegény stb. gépkocsivezetők sikeresen eljuttatták a löszert a rendeltetési helyére.

Az „ellenség” makacsul védekezett. Az ezred alegységei kénytelenek voltak manőverezni, megkerülni a támpontokat, szárnyról és hátulról mérni csapásokat. Mindez tetemes lőszer- és üzemanyagfelhasználással járt és szükségessé tette az üzemanyag gyors utánszállítását. Az alegységekhez üzemanyag-töltő-gépkocsikat küldtek ki, N. Dubovotkin zászlós, szakaszparancsnok irányítása alatt.

Megérkezve a kijelölt körletbe, a gépkocsizók gyorsan elvégezték a töltőeszközök telepítését. Folyamatosan érkeztek oda a harcjárművek. De voltak esetek, amikor az üzemanyag-töltő-gépkocsik közelítették meg a harci technikát. Tehát az üzemanyaggal való feltöltésnek több módját is alkalmazták és ez a hadtápalagségek és szolgálati ágak mozgékonyasága növelésének is egyik változata.

A gyakorlatunk egyik szakaszán az ellenség a támadók megállításának céljából „atomcsapást” mért. Itt nyilvánult meg az egészségügyi eszközök magas fokú mozgékonyaságának szükségessége. A parancsnok az „atomrobbanási” göc-höz irányította az ezredsegélyhelyet. Megérkeztek ide az alegységek a „sebesültek” összegyűjtésére és hátraszállítására, a vontatók és más járművek a „megrongált” technika kivontatására. A személyi állomány néhány percen belül segélynyújtásban részesült, felkutatták és hátravontatták a „megrongált” technikát, helyreállították az alegységek hadrafoghatóságát.

A gyakorlatokon a harcászati helyzet bonyolult és dinamikus volt. A gépkocsizó lövészek és harcokocsizók gyors ütemben tevékenykedtek. A hadtápalagségek a harci alegységeket követően települtek át, csak a feladatok megbízásának céljából állottak meg, majd járműveik nagyobb és kisebb csoportokban előrenyomultak, hogy minden szükségést eljuttassanak a támadókhoz. És ez így ment több napon át. Ezen nehéz viszonyok között az ezredhadtáp szakemberei precízen, önfeláldozóan és nagy erőbedobással dolgoztak. A magas fokú mozgékonyasághoz hozzájárult az a céltudatos pártpolitikai munka is, amelyet az

aktívák folytattak annak érdekében, hogy mozgósítsák a harcosokat a megszbott feladatok végrehajtására.

Az ezredparancsnok hadtáphelyettese hozzáértően szervezte meg a hadtápaegységek munkáját a gyakorlat minden szakaszában, állandó összeköttetést tartva a parancsnokkal, a törzssel és előljáró hadtápfőnökkel. Mindig ismerte az ügyek állását az aegységeknél és a harchelyzetet, helyesen reagált arra, helyes elhatározásokat hozott a hadtápbiztosítással kapcsolatosan és azokat idejében eljuttatta az alárendeltekhez, személyesen ellenőrizte a végrehajtást.

Magától értetődően tudatában vagyunk annak, hogy a csapathadtáp mozgósítása növelésének még nagyon sok felhasználatlan tartalékai vannak más egyseégeknél, aegységeknél és szolgálati ágaknál is. Ezek elsősorban a hadtáptiszti állomány egész kiképzési rendszere és a közép-káderek oktatása és nevelése minőségének és hatékonyságának növelésében nyilvánulnak meg. Ide lehet sorolni még a hadtápvezetés további korszerűsítését minden folyamat automatizálásának alapján és az új híradó eszközök alkalmazását, a hadtápnak korszerű szállítóeszközökkel történő felszerelését és azok helyes felhasználását, a konténerek, az egységcsomagok és a rakodólapok, valamint a tábori töltőállomások stb. meghonosítását.

Véleményünk szerint a csapatok mozgékonyága magasabb lesz, ha a felsorolt rendszabályokat komplex módon valósítjuk meg.